

SOG‘LIQNI SAQLASH TIZIMIDA DIAGNOSTIKANING MUAMMOLARI, AHAMIYATI VA ROLI

Muhammadjonov S.G‘.

Farg‘ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti, Farg‘ona, O‘zbekiston

Annotatsiya: Ushbu maqola sog‘liqni saqlash tizimida diagnostikaning muammolari, ahamiyati va roli haqida fikr-mulohaza yuritadi. Shuningdek, maqola diagnostika to‘g‘risida nazariy ma‘lumotlar beradi. Mazkur maqoladan sog‘liqni saqlash sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar, bu sohada tahsil olayotgan talaba va magistrilar hamda mustaqil tadqiqotchilar foydalanishlari mumkin.

Kalit so‘zlar: Diagnostika, tashxis qo‘yish, diagnostik rentgenologiya, davolashni kuzatish, prognoz, kasallikni skring qilish.

Kasallikni tashxislash shifo sari birinchi qadamdir. Kasallik qanchalik erta aniqlansa, bemor uchun shuncha yaxshi bo‘ladi. So‘nggi pandemiya davrida butun dunyo bo‘ylab ishonchli diagnostika xizmatlarini topish ko‘pchilik uchun zarur bo‘lgan. Bundan tashqari, tashxisni o‘z vaqtida topish muhim va har doim bo‘ladi. Bu bemor uchun sog‘liq va pul xarajatlari jihatidan yaxshiroq ekanligini isbotladi. So‘nggi o‘n yil ichida dunyoda tibbiy yutuqlar kuzatildi, bu kasalliklarni erta tashxislash va erta davolashga olib keldi. G‘arb mamlakatlarida bemorlarni yaxshi parvarish qilishga hissa qo‘shgan diagnostik ko‘rish markazlari tashkil etilgan. Oilalar o‘z yaqinlarini davolash va kasallikni boshqarish uchun diagnostika ko‘rish xizmatlaridan foydalanmoqdalar.

Diagnostik testlarning yangi avlodi bemorning sog‘lig‘i uchun muhim bo‘lgan vaqtda tibbiy aralashuvni boshqarib, butun dunyo bo‘ylab sog‘liqni saqlashni inqilob qildi. Diagnostik tibbiy ko‘rish kasallikni boshqarish va bemorning hayotini saqlab qolishda muhim rol o‘ynaydi.

Tashxis qo‘yish. Kasallikning mavjudligini yoki uning yetishmasligini o‘rganish uchun to‘g‘ri tashxis qo‘yish muhimdir. Sog‘liqni saqlash mutaxassislari to‘g‘ri javob berishlari uchun kasallik qanday rivojlanganligini aniqlash ham muhimdir. Shifokorlar tashxisni faqat bir marta o‘rganish orqali xulosa qilishlari mumkin emas, shuning uchun tadqiqot bir necha marta o‘tkazilishi zarur. To‘liq tashxis qo‘yilgandan so‘ng, xulosa chiqariladi va davolash kasallikning rivojlanishini to‘xtatish va keyin uni to‘liq davolash uchun mo‘ljallangan.

Diagnostik rentgenologiya – bu bemorda kasallikni aniqlash uchun arzon tasvirlardan foydalanadigan muhim intizomdir. Tibbiyot sohasidagi texnologik yutuqlar, shuningdek, ayrim kasalliklarni to‘liq davolash uchun rentgenologiyadan foydalanishga olib keldi.

Davolashni kuzatish. Afsuski, davolash yo‘llari xali aniqlanmagan kasalliklar ham bor, lekin ularni erta aniqlash va oldini olish inson umrini uzaytirishi, taraqqiyot turmush tarzini to‘g‘ri o‘zgartirish orqali sekinlashishi mumkin. Bemorning sog‘ligi yaxshilanishi yoki kelajakda yomonlashishi uchun to‘xtatilishi mumkin. Sog‘liqni saqlash mutaxassislari bemorning jismoniy faollik va oziq-ovqat iste‘mol qilish bo‘yicha har bir qadamini kuzatib boradilar. Shuningdek, ular kasallikning kuchayishini kuzatadilar. Agar u yomonlashuv belgilarini ko‘rsatsa, narsalarni to‘g‘rilash uchun o‘zgarishlar kiritiladi. Davolash imkoniyatlari ham ehtiyojlarga qarab o‘zgartiriladi.

Kasallikni skrining qilish. Dastlabki bosqichlarda ma'lum bir kasallik uchun skrining erta tashxis qo'yish uchun juda muhimdir. Skrining bemorda kasallik mavjudligini keltirib chiqaradi. Odatda, skrining jamoatchilik darajasida, ayniqsa, kimdir populyatsiyalar orqali tarqalishi mumkin bo'lgan kasallik tashxisi qo'yilganida amalga oshiriladi. Bu sog'liqni saqlash sohasi mutaxassislari va hukumatlarga kasallikdan ta'sirlanishi mumkin bo'lgan shaxslarni aniqlashga yordam beradi.

Prognoz. Prognoz yaqin yoki uzoq kelajakda kasallik ehtimolini aniqlashga yordam beradi. Odatda, oilada mavjud bo'lgan kasalliklarning genetik tarixiga ega bo'lgan odamlar prognoz jarayonidan o'tadilar. Bu kasallikning boshlanishini kechiktirish yoki uni butunlay yo'q qilish uchun erta choralarni ko'rishga yordam beradi. Sog'liqni saqlash mutaxassislari kasallik uchun to'g'ri tashxis qo'ymasdan ishlay olmaydi. Ushbu testlar kasallikni qanday davolash va natijalarni to'g'ri talqin qilish to'g'risida qaror qabul qilishga ta'sir qiladi.

Diagnostik sinov uskunalari kasalliklarni erta aniqlash va davolashda muhim rol o'ynaydi. Laboratoriya sinovlaridan tortib tasvirlash texnologiyalari, parvarishlash punktlari va molekulyar sinovlargacha ushbu vositalar sog'liqni saqlash mutaxassislariga aniq tashxis qo'yish va shaxsiy davolanish uchun bebaho ma'lumotlarni taqdim etadi. Kasalliklarni dastlabki bosqichlarida aniqlash orqali diagnostika sinov uskunalari sog'liqni saqlash mutaxassislariga zudlik bilan aralashish, bemorlarning natijalarini yaxshilash va umuman sog'lom aholiga hissa qo'shish imkoniyatini beradi. Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, diagnostika sinovlari sog'liqni saqlash kelajagini shakllantirishda tobora muhim rol o'ynaydi.

Adabiyotlar

1. Aliyev N., Muhammadjonov S. the role of mathematics education in the professional training of medical workers. The importance of mathematics for a health worker. mathematical methods and statistics in medicine //Бюллетень педагогов нового Узбекистана. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 39-42.

2. Nurillo N. A., Muhammadjonov S., Tojimatova L. The role of mathematics education in the professional training of medical personnel. the importance of mathematics for the health worker //International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research. – 2023. – Т. 3. – №. 6. – С. 54-56.

3. Melibayeva, F. M., Aliyev, N. A., & Muhammadjonov, S. G. o'g'li. (2023). Chekish bilan bog'liq o'pka kasalliklari. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(16), 719–723

4. AN Abdiqayumovich, M Sarvarbek Gayratjon o'gli. Zamonaviy diagnostikaning roli. zamonaviy diagnostika usullari. *Лучшие интеллектуальные исследования* 10 (6), 177-180.

5. Ravshanbekovna, M. N., Sarvarbek Gayratjon og, M., & Alijon o'g'li, T. A. (2024, January). Ayrish sistemasidagi buyrakning ahamiyati. In *interdiscipline innovation and scientific research conference* (Vol. 2, No. 16, pp. 11-14).

6. Erkinjon o'g'li, M. X. BEMORLARNI TEKSHIRISHDA DIAGNOSTIK AXAMIYAT.

7. Madraximova, N. R. (2024). O'pka kasalliklarni aniqlashda zamonaviy diagnostik usullar. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(4 SPECIAL), 36-38.

8. Axmadaliyeva G.X. Sog'liqni saqlash tizimida yarimo'tkazgich materiallarining o'rni, ulushi va o'sish tendensiyalari *Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(10), October, 2023 223-227.